

مهرستان در کودکستان

ماه مهر سرآغاز بهار آموزش و پرورش و شکوفاشدن در بوستان تعلیم و تربیت است. ما ایرانیان مهرماه را ماه شروع تعلیم و تربیت می‌دانیم و از این رو به آن اهمیت می‌دهیم. اما در این بین، آنان که با اولین آغازگران آغاز می‌کنند، مسئولیتی بس مهم‌تر برعهده دارند.

اولین خوشامدگویی به مسافران کوچک خانه تا کودکستان بسیار اهمیت دارد. اگرچه برای والدین حضور فرزندشان در محیط تربیتی - آموزشی، لحظاتی شیرین و خاطره‌انگیز است، اما برای کودک و مربی، نقطه عطف و تحولی عمیق محسوب می‌شود.

شاید برای کودک هیچ لحظه‌ای سخت‌تر از زمانی نباشد که والدینش، به ویژه مادرش، او را ترک می‌کنند.

معمولاً کودک در این لحظات احساس خوبی ندارد و ناراحتی خود را با سکوت یا گریه بروز می‌دهد. دوری از کانون امنیت، یعنی مادر (والدین) از یک سو، و حضور در مکانی جدید و مواجهه‌شدن با چهره جدید (مربی) از سوی دیگر، برای کودک سخت است.

درک این حالت کودک از سوی مربی بسیار اهمیت دارد؛ به طوری که هر نوع رفتار، گفتار و به طور کلی عملکرد مربی در آن زمان و بلکه هر لحظه آن می‌تواند مسیر ارتباط بین او و کودک را هموار یا مسدود سازد. جلب اعتماد و اطمینان، ایجاد آرامش و علاقه‌مندی در کودک در بدو حضورش در پیش‌دستانی، از جمله موضوع‌های تأثیرگذار در این زمینه هستند. از این رو، ضروری است مربی دارای توانایی و ویژگی‌های خاصی باشد و آن‌ها را در خود هرچه بیشتر پرورش دهد تا پل ارتباط عاطفی بین خود و کودک را به بهترین شیوه استوار کند.

اولین عنصر مهمی که کودک در ارتباط با دیگران به آن اهمیت می‌دهد، چهره و ظاهر آنان است. چهره صمیمی و علاقه‌مند از شاخص‌های مهم ارتباط با کودک است. مربی همواره باید سعی کند که با چهره‌ای مشتاق و پرازری، با کودک مواجه شود. بسیار دشوار و نزدیک به محال است که بتوان با رفتار غیرواقعی و غیراحساسی کودکان را جذب کرد. کودک به راحتی می‌فهمد که چه نگاهی صمیمی یا تصنعی است. این نکته را دائم به خود یادآور شویم که هرگز کودک جذب لبخندهای مصنوعی ما نمی‌شود، بلکه او به دنبال نگاه محبت‌آمیز، صادقانه و بانشاط ماست.

اگر مربی کودک را عمیقاً دوست نداشته باشد و نیز قادر به بروز این عشق و علاقه نباشد، هرگز کودک با او ارتباط برقرار نخواهد کرد. نوازش کردن کودک را فراموش نکنید. او از نوازش‌شدن و در آغوش گرفته‌شدن بسیار لذت می‌برد. بدین طریق، در اولین دیدار به راحتی می‌توان کودکان گوشه‌گیر را جذب خود کرد. این ارتباط فرصتی را فراهم می‌کند تا کودک از اینکه با شما و در کنار شماست، احساس آرامش و امنیت کند. فراموش نکنیم که به برکت این روحیه و رفتاری می‌توانیم سرسخت‌ترین کودکان را جذب خود کنیم. ممکن است برخی از کودکان در لحظات نخستین ورود به پیش‌دستانی و روز اول گریه کنند. البته بروز این حالت از سوی کودک تا حدی طبیعی و اجتناب‌ناپذیر است، اما باید مراقب باشیم و نگذاریم کودک در تنهایی گریه کند. البته به او اجازه گریه کردن بدهیم، ولی هم‌زمان او را در آغوش بگیریم و با دست کشیدن به سر و صورتش به او آرامش دهیم.

خوب است نمایشگاهی ساده از فعالیت‌ها و کارهای کودکان در طول سال گذشته را، اعم از تصویری و دست‌ساز، در معرض دید نوآموزان قرار دهیم تا از این رهگذر با فعالیت‌های آتی کودکان آشنا شوند و علاقه‌مندی و وابستگی آنان به شما و کودکان بیشتر شود.

ارتباط کلامی

از عوامل مهم در برقراری ارتباط مؤثر، علاوه بر چهره شاد و بشاش، نوع صحبت کردن و نحوه بیان کلمه‌ها و جمله‌ها یا همان «ارتباط کلامی» است. در هم‌زبانی با کودک، باید از کلام ساده، راحت و صمیمی بهره گرفت و به‌ویژه تلفظ صحیح کلمه‌ها و جمله‌ها را رعایت کرد. برخی مربیان تصور می‌کنند اگر با کودکانی که قادر به تلفظ صحیح کلمه‌ها و جمله‌ها نیستند، مثل خودشان هم کلام شوند، برای آنان جذاب‌تر است. حال آنکه کودکان این شیوه را نمی‌پسندند و اساساً از نظر روحی و روانی در معرض آسیب هم قرار می‌گیرند؛ به طوری که علاوه بر از دست دادن اعتماد به نفس خود، حتی فکر می‌کنند که آن‌ها را مسخره می‌کنیم.

فضای باز

کودکان از فضای باز و فرح‌بخش احساس لذت و شادی می‌کنند. پس بهتر است در اولین روز و ساعات، با کودک در فضای باز باشیم و دیگر قسمت‌های کودکان را که به کودک مربوط می‌شوند، به مرور به آن‌ها نشان دهیم. این کار باعث جلب اعتماد و ایجاد آرامش فراوانی در کودک می‌شود.

طراحی فضا

لازم است فضاسازی کودکان و شرایط عبور و مرور کودکان در آن به گونه‌ای باشد که آزادی عمل و راحتی آنان را دربرگیرد و یادآور فضای راحت خانه باشد. به این منظور، در روزهای نخستین نباید بر مقررات تأکید و اصرار ورزید، زیرا ممکن است کودک احساس کند به محیطی صرفاً آموزشی قدم گذاشته است. در صورتی که باید برای او تعدادی خانه دیگر را داشته باشد. بدیهی است به مرور زمان باید کودک را با مقررات حاکم بر کودکان آشنا سازیم. در طراحی محیط از تصویرها و عنصرهای هویتی و تربیتی ایرانی - اسلامی و البته کودکانه استفاده شود.

فعالیت‌های ساده

در ارائه فعالیت‌های یاددهی - یادگیری بهتر است از فعالیت‌های ساده‌ای مانند بازی، شعرخوانی، و قصه‌گویی آغاز کنیم. معمولاً چون تمام کودکان نمی‌توانند نقاشی، نمایش خلاق و کارهایی از این قبیل را انجام دهند، بهتر است این نوع فعالیت‌ها را به روزهای بعد موکول کنیم. همچنین در روزهای نخست، فعالیت‌های گروهی ساده‌ای را که مبتنی بر توانایی عموم کودکان هستند، در برنامه‌های خود قرار دهیم.

همه کودکان

فراموش نکنیم مخاطب ما فقط کودکی نیست که گریه می‌کند یا به‌سختی جذب کودکان می‌شود. به کودکانی که به راحتی به پیش‌دستانی می‌آیند نیز باید توجه کنیم. ضروری است با محبت همه‌جانبه و به‌موقع، تمام کودکان را مدنظر قرار دهیم. فعالیت‌های جمعی و بازی‌های گروهی در این زمینه بسیار مفید هستند.

